TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2015. gada 29. aprīlī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Dzīvības apdrošināšana — Direktīva 92/96/EEK — 31. panta 3. punkts — Apdrošinājuma ņēmējam sniedzamā informācija — Apdrošinātāja pienākums sniegt papildinformāciju par izmaksām un prēmijām atbilstoši valsts tiesību vispārējiem principiem

Lieta C-51/13

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, ko *Rechtbank Rotterdam* (Nīderlande) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2012. gada 28. novembrī un kas Tiesā reģistrēts 2013. gada 31. janvārī, tiesvedībā

Nationale-Nederlanden Levensverzekering Mij NV

pret

Hubertus Wilhelmus Van Leeuwen .

TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs T. fon Danvics [*T. von Danwitz*], tiesneši K. Vajda [*C. Vajda*], A. Ross [*A. Rosas*], E. Juhāss [*E. Juhász*] un D. Švābi [*D. Šváby*] (referents),

ģenerāladvokāte E. Šarpstone [*E. Sharpston*],

sekretāre M. Fereira [*M. Ferreira*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un pēc 2014. gada 19. marta tiesas sēdes,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Nationale-Nederlanden Levensverzekering Mij NV* vārdā – *B. Jonk-van Wijk* un *G. van der Wal*, *advocaten*,

— *H. W. Van Leeuwen* vārdā – *D. Beljon* un *P. Boeken*, *advocaten*,

— Nīderlandes valdības vārdā – *B. Koopman* un *M. Bulterman*, pārstāves,

— Čehijas valdības vārdā – *M. Smolek*, pārstāvis,

— Austrijas valdības vārdā – *C. Pesendorfer*, pārstāve,

— Eiropas Komisijas vārdā – *F. Wilman* un *K.-P. Wojcik*, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – holandiešu.

noklausījusies ģenerāladvokātes secinājumus 2014. gada 12. jūnija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes 1992. gada 10. novembra Direktīvas 92/96/EEK par normatīvo un administratīvo aktu koordinēšanu attiecībā uz tiešo dzīvības apdrošināšanu un par grozījumiem Direktīvā 79/267/EEK un Direktīvā 90/619/EEK (Trešā dzīvības apdrošināšanas direktīva) (OV L 360,1. lpp.) 31. panta 3. punktu.

2 Šis lūgums ir ticis iesniegts tiesvedībā starp *Nationale-Nederlanden Levensverzekering Mij NV* (turpmāk tekstā – "*NN*") un *H. W. Van Leeuwen* par izmaksām un prēmijām saistībā ar nāves gadījuma risku, kas ietverts apdrošināšanā, ko *H. W. Van Leeuwen* iegādājās no *NN*.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

3 Trešā dzīvības apdrošināšanas direktīva tika atcelta un aizstāta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 5. novembra Direktīvu 2002/83/EK par dzīvības apdrošināšanu (OV L 345, 1. lpp.), kura pati pēc tam no 2012. gada 1. novembra tika atcelta un aizstāta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 25. novembra Direktīvu 2009/138/EK par uzņēmējdarbības uzsākšanu un veikšanu apdrošināšanas un pārapdrošināšanas jomā (Maksātspēja II) (OV L 335, 1. lpp.). Tomēr, ņemot vērā datumu, kurā tika noslēgts dzīvības apdrošināšanas līgums, kas ir šīs tiesvedības pamatlietā priekšmets, Trešās dzīvības apdrošināšanas direktīvas normas joprojām ir atbilstošas šajā tiesvedībā izskatāmā strīda atrisināšanā.

4 Trešās dzīvības apdrošināšanas direktīvas preambulas 9. un 23. apsvērumā ir noteikts:

"(9) [..] daži šīs direktīvas noteikumi nosaka obligātos standartus; [..] piederības dalībvalsts var noteikt stingrākus noteikumus dzīvības apdrošināšanas sabiedrībām, kuras licencējušas tās kompetentās iestādes;

[..]

(23) [..] vienotā apdrošināšanas tirgū patērētājam būs plašāka un dažādāka līgumu izvēle; [..] lai patērētāji varētu pilnīgi izmantot savā labā šīs dažādības un lielāku konkurenci, viņam ir jāsniedz visa nepieciešamā informācija, lai viņš varētu izvēlēties savām vajadzībām vispiemērotāko līgumu; [..] šī informācijas prasība ir vēl jo vairāk svarīga, ņemot vērā saistību iespējamo ilgumu; [..]. tāpēc vajadzīga vismaz tāda noteikumu saskaņošana, lai patērētājs varētu saņemt skaidru un precīzu informāciju par būtiskajām piedāvāto produktu iezīmēm, kā arī ziņas par iestādēm, kuras ir tiesīgas izskatīt apdrošinājuma ņēmēju, apdrošināto personu vai līgumā paredzēto apdrošināšanas atlīdzības saņēmēju sūdzības."

5 Minētās direktīvas 31. pantā ir paredzēts:

"1. Pirms apdrošināšanas līguma noslēgšanas apdrošinājuma ņēmējiem jādara zināma vismaz tā informācija, kas norādīta II pielikuma A daļā.

2. Visu līguma darbības laiku apdrošinājuma ņēmēji jāinformē par pārmaiņām, kas saistītas ar informāciju, kura norādīta II pielikuma B daļā.

3. Saistību dalībvalsts tikai tad var prasīt, lai dzīvības apdrošināšanas sabiedrības sniedz ziņas papildus II pielikumā norādītajai informācijai, ja tās ir nepieciešamas, lai apdrošinājuma ņēmēji pienācīgi apzinātos būtiskos saistību elementus.

4. Sīkākus noteikumus par šā panta un II pielikuma ieviešanu nosaka saistību dalībvalsts."

6 Minētās direktīvas II pielikumā ar nosaukumu "Apdrošinājuma ņēmējiem sniedzamā informācija" ir precizēts, ka:

"Turpmāk norādītā informācija, kas jāpaziņo apdrošinājuma ņēmējiem pirms līgumu noslēgšanas (A) vai līguma darbības laikā (B), jāsniedz skaidri un precīzi, rakstiski, saistību dalībvalsts valsts valodā.

Šī informācija tomēr var būt citā valodā, ja apdrošinājuma ņēmējs tā vēlas un dalībvalsts tiesību akti to atļauj, vai apdrošinājuma ņēmējs drīkst izvēlēties piemērojamos tiesību aktus.

A Pirms līguma noslēgšanas

Informācija par apdrošināšanas sabiedrību	Informācija par saistībām
[..]	a.4 Katra labuma un katras izvēles definīcija
[..]	a.5 Līguma termiņš
[..]	a.6 Līguma pārtraukšanas noteikumi
[..]	a.7 Prēmiju maksāšanas noteikumi un maksājumu ilgums
[..]	a.8 Gratifikāciju aprēķināšanas un piešķiršanas noteikumi
[..]	a.9 Atmaksājamo un nomaksāto vērtību norāde un to garantijas apmērs
[..]	a.10 Informācija par prēmijām par katru labumu, gan par galvenajiem labumiem, gan, vajadzības gadījumā, par papildu labumiem
[..]	[..]"

7 Šīs pašas direktīvas II pielikuma B daļā bija uzskaitīta informācija, kas apdrošinājuma ņēmējam jāsniedz līguma darbības laikā. Šajā normā bija paredzēts, ka papildus apdrošinājuma ņēmējam paziņojamiem vispārīgiem un speciāliem nosacījumiem, tam ir jādara zināma arī, pirmkārt, ja mainās apdrošināšanas noteikumi vai tiek grozīti līgumam piemērojamie tiesību akti, visa informācija, kas norādīta A daļas a.4–a.12 punktā, un, otrkārt, katru gadu – informācija par gratifikācijām.

Nīderlandes tiesības

8 Ar 1998. gada Noteikumu par apdrošinājuma ņēmējiem sniedzamo informāciju (*Regeling informatieverstrekking aan verzekeringsnemers 1998*, turpmāk tekstā – "*RIAV 1998*") 2. pantu valsts tiesībās tika transponēts Trešās dzīvības apdrošināšanas direktīvas 31. pants. Pamatlietas faktiem piemērojamajā redakcijā šī norma bija šāda:

"1. Apdrošinātājs, kurš piedāvā dzīvības apdrošināšanas līgumu Nīderlandē dzīvojošam vai reģistrētam apdrošinājuma ņēmējam, raugās, lai tam tiktu darīti zināmi polises vispārīgie un speciālie noteikumi.

2. Ciktāl tas neizriet no polises vispārīgajiem un speciālajiem noteikumiem, apdrošinātājs nodrošina, lai apdrošinājuma ņēmējam rakstveidā tiktu sniegta šāda informācija:

[..]

q) kā apdrošinājuma ņēmējam sedzamās maksas un atskaitījumi ietekmē apdrošināšanas rentabilitāti un ar to saistītās kompensācijas;

r) atbilstošā gadījumā – maksas, kas iekasējamas papildus bruto prēmijai;

[..].”

9 Atbilstoši *RIAV 1998* pamatojuma izklāstam, to piemērošanu regulē 1993. gada Apdrošināšanas tirgus uzraudzības likums (*Wet toezicht verzekeringsbedrijf 1993*, turpmāk tekstā – “*WTV 1993*”) un spēkā esošās valsts civiltiesību normas, kuru starpā ietilpst saprātīguma un taisnīguma prasības (Civilkodeksa 6. daļas 2. pants).

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

10 1999. gadā *H. W. Van Leeuwen* ar *NN* noslēdza apdrošināšanas līgumu, kura viena daļa bija ieguldījumi, kuras nosaukums bija “Elastīgi apdrošināti ieguldījumi”. Tā ir dzīvības apdrošināšana, kuras ietvaros, līgumam beidzoties, uzkrātā vērtība nav garantēta, bet gan atkarīga no ieguldījumu rezultātiem. Turklāt līguma darbības laikā ir paredzēta fiksēta un garantēta kapitāla izmaksa, ja pirms līguma darbības beigām iestājas apdrošinājuma ņēmēja nāve.

11 No precizējumiem, kurus *NN* sniegusi rakstveida apsvērumos, izriet, ka saskaņā ar apdrošināšanas līgumu vispirms un pēc tam periodiski ir maksājama prēmija iepriekš nolīgtā apmērā, kas apzīmēta kā “bruto prēmija”. Šī prēmija tiek ieguldīta apdrošinājuma ņēmēja izraudzītos ieguldījumu fondos. No šādi noteiktās vērtības periodiski tiek atskaitītas izmaksas, kā arī prēmijas integrētā nāves gadījuma riska segšanai. Pēdējās minētās prēmijas netiek grāmatotas atsevišķi, bet, tāpat kā minētās izmaksas, ietilpst bruto prēmijā.

12 Pirms dzīvības apdrošināšanas līguma ar *NN* noslēgšanas, tā *H. W. Van Leeuwen* iesniedza “elastīgi apdrošinātu ieguldījumu piedāvājumu”. Tajā, pamatojoties uz dažādiem ienākumiem un administratīvajām izmaksām 0,3 % apmērā, ir izklāstīti trīs kapitāla ieguldījumu piemēri. Turklāt sadaļā “Produktu ienākumi” ir noteikts, ka “starpība starp ienākumiem no fondiem un ienākumiem no produktiem ir atkarīga no apdrošinātajiem riskiem, sedzamajām izmaksām, kā arī iespējamiem papildpakalpojumiem”.

13 Pēc apdrošināšanas līguma noslēgšanas starp *NN* un *H. W. Van Leeuwen* izcēlās strīds par apdrošinātāja iekasēto izmaksu un prēmiju nāves gadījumam apmēru.

14 Daļa strīda pamatlietā ir par to, vai *NN* pirms apdrošināšanas līguma noslēgšanas ir darījusi zināmu pietiekamu informāciju par minētajām izmaksām un riska prēmijām. Īpaši strīds ir par to, ka *H. W. Van Leeuwen* nav paziņots atsevišķs pārskats par konkrētajām un/vai absolūtajām izmaksām un riska prēmijām, kā arī tajās ietverto.

15 Iesniedzējtiesa norāda, ka ir jāatzīst, ka, aprobežojoties ar informāciju apdrošinājuma ņēmējam par izmaksu un riska prēmiju ietekmi uz ienākumiem, *NN* ir izpildījusi *RIAV 1998* 2. panta 2. punkta q) un r) apakšpunkta prasības, tomēr ir pārkāpusi Nīderlandes tiesību “vispārzināmas un/vai nerakstītas normas”, kuru starpā šajā gadījumā ietilpst apdrošināšanas sabiedrības rūpības pienākums, laba ticība un godprātība pirmslīguma darījumos, kā arī saprātīguma un taisnīguma prasības.

16 Iesniedzējtiesa konstatē, ka šī sprieduma 14. punktā minētā informācija neietilpst informācijā, kas noteikta Trešās dzīvības apdrošināšanas direktīvas II pielikumā. *NN* katrā ziņā uzskata, ka Savienības tiesības, īpaši minētās direktīvas 31. panta 3. punkts, neļauj apdrošināšanas sabiedrībām paredzēt pienākumu apdrošinājuma ņēmējam darīt zināmu informāciju, uz kuru attiektos šīs "vispārzināmās un/vai nerakstītās normas".

17 Šādos apstākļos *Rechtbank Rotterdam* [Roterdamas tiesa] nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai Eiropas Savienības tiesībām, īpaši Trešās dzīvības apdrošināšanas direktīvas 31. panta 3. punktam, pretrunā ir apstāklis, ka dzīvības apdrošinātājiem, pamatojoties uz tādām vispārzināmām un/vai nerakstītām Nīderlandes tiesību normām kā atbilstīgums un taisnīgums, kas piemērojamas (pirms)līgumiskajām attiecībām starp dzīvības apdrošinātāju un potenciālo apdrošinājuma ņēmēju, un/vai vispārējs un/vai īpašs rūpības pienākums, ir pienākums apdrošinājuma ņēmējiem sniegt vairāk informācijas par izmaksām un riska prēmijām, nekā ir paredzēts 1999. gadā piemērojamajās Nīderlandes tiesību normās, ar ko transponēta Trešā dzīvības apdrošināšanas direktīva [īpaši *RIAV 1998* 2. panta 2. punkta q) un r) apakšpunkts]?

2) Vai atbildi uz pirmo jautājumu ietekmē tas, kādas sekas ir vai var būt šīs informācijas nesniegšanai atbilstoši Nīderlandes tiesībām?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

18 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Trešās dzīvības apdrošināšanas direktīvas 31. panta 3. punkts ir interpretējams tādējādi, ka tam ir pretrunā, ka apdrošināšanas sabiedrībai, pamatojoties uz tādiem valsts tiesību vispārējiem principiem kā "vispārzināmas un/vai nerakstītas normas", ir pienākums apdrošinājuma ņēmējam sniegt noteiktu informāciju papildus minētās direktīvas II pielikumā uzskaitītajai.

19 No Trešās dzīvības apdrošināšanas direktīvas preambulas 23. apsvēruma izriet, ka tās mērķis cita starpā ir saskaņot obligātos noteikumus, lai patērētājs varētu saņemt skaidru un precīzu informāciju par būtiskajām piedāvāto produktu iezīmēm. Kā norādīts šajā pašā apsvērumā, lai vienotajā apdrošināšanas pakalpojumu tirgū patērētājs varētu pilnīgi izmantot savā labā šīs dažādības un lielāku konkurenci, viņam ir jāsniedz visa nepieciešamā informācija, lai viņš varētu izvēlēties savām vajadzībām vispiemērotāko līgumu.

20 Šai nolūkā minētās direktīvas 31. panta 1. punktā ir noteikts, ka pirms apdrošināšanas līguma noslēgšanas apdrošinājuma ņēmējiem jādara zināma vismaz tā informācija, kas norādīta II pielikuma A daļā, un tā 2. punktā ir teikts, ka visu līguma darbības laiku apdrošinājuma ņēmēji jāinformē par pārmaiņām, kas saistītas ar informāciju, kura norādīta šīs pašas direktīvas II pielikuma B daļā. Trešās dzīvības apdrošināšanas direktīvas 31. panta 3. punktā, kas ir vienīgā lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu minētā norma, ir noteikts, ka saistību dalībvalsts tikai tad var prasīt, lai dzīvības apdrošināšanas sabiedrības sniedz ziņas papildus šīs direktīvas II pielikumā norādītajai informācijai, ja tās ir nepieciešamas, lai apdrošinājuma ņēmēji pienācīgi apzinātos būtiskos saistību elementus.

21 Tiesa šai ziņā ir atzinusi, ka no Trešās dzīvības apdrošināšanas direktīvas 31. panta 3. punkta, tās II pielikuma un preambulas 23. apsvēruma teksta izriet, ka papildu informācijai, ko var pieprasīt dalībvalstis atbilstoši minētajam pantam, ir jābūt skaidrai, precīzai un nepieciešamai, lai varētu pienācīgi saprast apdrošinājuma ņēmējam piedāvāto apdrošināšanas produktu būtiskās iezīmes (spriedums *Axa Royale Belge*, C-386/00, EU:C:2002:136, 24. punkts).

22 Tādējādi pienākums sniegt informāciju var tikt noteikts tikai tad, ja informācija ir nepieciešama, lai sasniegtu apdrošinājuma ņēmēja informēšanas mērķi un ja prasītā informācija ir pietiekami skaidra un precīza, lai šo mērķi sasniegtu un tādējādi cita starpā apdrošināšanas sabiedrībām sniegtu pietiekamu tiesiskās noteiktības līmeni (skat. šai ziņā spriedumu Parlaments/Padome, C-48/14, EU:C:2015:91, 45. punkts un tajā minētā judikatūra). Kā savu secinājumu 60. punktā minējusi ģenerāladvokāte, ja prasītā informācija ir vispārīga un nenoteikta, tā nebūs informācija, kas ir "nepieciešama" Trešās dzīvības apdrošināšanas direktīvas 31. panta 3. punktā aprakstītajam nolūkam.

23 Lai arī Savienības likumdevējs ir iecerējis paplašināt tās papildinformācijas jēdzienu, kuru patērētāju interesēs dalībvalstis var prasīt sniegt apdrošināšanas sabiedrībām, lai minētie patērētāji varētu pilnībā izmantot vienotā apdrošināšanas tirgus piedāvājumā esošos produktus, šīs direktīvas 31. panta 3. punktā tomēr nav nedz aprakstīts, nedz ierobežots veids, kādā dalībvalstis var šīs tiesības īstenot.

24 Šai ziņā ir jāatgādina, ka dalībvalstīm nav pienākuma apdrošināšanas sabiedrībām izvirzīt prasību saskaņā ar Trešās dzīvības apdrošināšanas direktīvas 31. panta 1. punktu sniegt apdrošinājuma ņēmējiem informāciju papildus tās II pielikuma A daļā norādītajai, bet šī panta 3. punktā ir ietverta iespēja, kuru dalībvalstis var izmantot vai nē.

25 Turklāt no Trešās dzīvības apdrošināšanas direktīvas 31. panta 4. punkta izriet, ka sīkākus noteikumus par papildinformācijas sniegšanas pienākuma piemērošanu nosaka saistību dalībvalsts savos tiesību aktos.

26 Tā kā ar Trešo dzīvības apdrošināšanas direktīvu tiek veikta minimālā saskaņošana attiecībā uz apdrošinājuma ņēmējiem sniedzamo informāciju, tās 31. panta 3. punktā tomēr ir ietverta šī sprieduma 24. punktā minētā iespēja, precizējot, pirmkārt, ka šīs informācijas mērķis ir, lai apdrošinājuma ņēmējs pienācīgi apzinātos būtiskos saistību elementus. Otrkārt, šajā normā papildinformācija, kuru saistību dalībvalsts var pieprasīt sniegt apdrošināšanas sabiedrībām, ir ierobežota ar iepriekšminētajam mērķim nepieciešamo.

27 Tādējādi attiecīgajai dalībvalstij, ņemot vērā savas tiesību sistēmas īpatnības un reglamentējamās situācijas specifiku, ir jānosaka papildinformācijas sniegšanas pienākuma juridiskais pamats, lai vienlaikus nodrošinātu, ka apdrošinājuma ņēmējs patiešām saprot viņam piedāvāto apdrošināšanas produktu būtiskās īpašības, un nodrošinātu pietiekamu tiesiskās noteiktības līmeni.

28 Šāda papildinformācijas sniegšanas pienākuma juridiskais pamats un īpaši aspekts, vai šis pienākums izriet no valsts tiesību vispārējiem principiem, kā, piemēram, "vispārzināmām un/vai nerakstītām normām", uz kurām atsaukusies iesniedzējtiesa, principā neietekmē tā atbilstību direktīvai, ciktāl minētais pienākums atbilst Trešās dzīvības apdrošināšanas direktīvas 31. panta 3. punkta prasībām, kas izklāstītas šī sprieduma 21. un 27. punktā.

29 No tā izriet, ka juridiskajam pamatam, pamatojoties uz kuru attiecīgā dalībvalsts grasās izmantot Trešās dzīvības apdrošināšanas direktīvas 31. panta 3. punktā paredzēto iespēju, ir jābūt tādam, lai atbilstoši tiesiskās noteiktības principam tas ļautu apdrošināšanas sabiedrībām pietiekami precīzi identificēt papildinformāciju, kura tad tām ir jāpaziņo un ar kādu apdrošinājuma ņēmējs drīkst rēķināties.

30 Šai ziņā, izvērtējot prasības, kādas izvirzāmas šāda papildinformācijas sniegšanas pienākuma paredzamībai, valsts tiesa var ņemt vērā, ka apdrošināšanas sabiedrībai ir jānosaka tās piedāvāto apdrošināšanas produktu īpašības un raksturs un ka tai tādējādi principā ir jāspēj noteikt šo produktu īpašības, kuru dēļ būtu jāsniedz papildinformācija apdrošinājuma ņēmējam.

31 Šajā lietā ir jānorāda, ka saskaņā ar *RIAV 1998* pamatojuma izklāstu to piemērošanu cita starpā regulē spēkā esošās valsts civiltiesību normas, kuru starpā ietilpst "saprātīguma un taisnīguma prasības", kas paredzētas Civilkodeksa 6. daļas 2. pantā.

32 Iesniedzējtiesa tomēr nav sniegusi Tiesai sīkākus paskaidrojumus nedz par papildinformācijas sniegšanas pienākuma konkrēto raksturu Nīderlandes tiesībās, nedz arī par Nīderlandes tiesību "vispārzināmo un/vai nerakstīto normu" konkrēto lomu un tvērumu, aprobežojoties vienīgi ar piezīmi par apdrošināšanas sabiedrības rūpības pienākumu, kā arī labu ticību un godprātību pirmslīguma darījumos un/vai saprātīguma un taisnīguma prasībām, kurām ir jāvalda, noslēdzot apdrošināšanas līgumus.

33 Katrā ziņā iesniedzējtiesai ir jāizvērtē, vai pamatlietā aplūkojamās "vispārzināmās un/vai nerakstītās normas" atbilst Trešās dzīvības apdrošināšanas direktīvas 31. panta 3. punkta prasībām.

34 Līdz ar to uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Trešās dzīvības apdrošināšanas direktīvas 31. panta 3. punkts ir interpretējams tādējādi, ka tam nav pretrunā, ka apdrošināšanas sabiedrībai, pamatojoties uz tādiem valsts tiesību vispārējiem principiem kā "vispārzināmas un/vai nerakstītas normas", ir pienākums apdrošinājuma ņēmējam sniegt noteiktu informāciju papildus šīs direktīvas II pielikumā uzskaitītajai, ar nosacījumu, ka prasītā informācija ir skaidra, precīzi definēta un nepieciešama, lai apdrošinājuma ņēmēji pienācīgi apzinātos būtiskos saistību elementus un lai tā nodrošinātu pietiekamu tiesiskās noteiktības līmeni; tas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai.

Par otro jautājumu

35 Ar otro jautājumu iesniedzējtiesa vaicā, vai atbildi uz pirmo jautājumu ietekmē tas, kādas sekas var būt Trešās dzīvības apdrošināšanas direktīvas 31. panta 3. punktā noteiktās informācijas nesniegšanai atbilstoši Nīderlandes tiesībām.

36 No atbildes uz pirmo jautājumu izriet, ka sekas, kādas var būt šīs informācijas nesniegšanai atbilstoši valsts tiesībām, principā neietekmē pienākuma sniegt informāciju atbilstību minētās direktīvas 31. panta 3. punktam.

Par tiesāšanās izdevumiem

37 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (piektā palāta) nospriež:

1) **Padomes 1992. gada 10. novembra Direktīvas 92/96/EEK par normatīvo un administratīvo aktu koordinēšanu attiecībā uz tiešo dzīvības apdrošināšanu un par grozījumiem Direktīvā 79/267/EEK un Direktīvā 90/619/EEK (Trešā dzīvības apdrošināšanas direktīva) 31. panta 3. punkts ir interpretējams tādējādi, ka tam nav pretrunā, ka apdrošināšanas sabiedrībai, pamatojoties uz tādiem valsts tiesību vispārējiem principiem kā "vispārzināmas un/vai nerakstītas normas", ir pienākums apdrošinājuma ņēmējam sniegt noteiktu informāciju papildus minētās direktīvas II pielikumā uzskaitītajai, ar nosacījumu, ka prasītā informācija ir skaidra, precīzi definēta un nepieciešama, lai apdrošinājuma ņēmēji pienācīgi apzinātos būtiskos saistību elementus un lai tā nodrošinātu pietiekamu tiesiskās noteiktības līmeni; tas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai;**

2) **sekas, kādas var būt šīs informācijas nesniegšanai atbilstoši valsts tiesībām, principā neietekmē pienākuma sniegt informāciju atbilstību Direktīvas 92/96 31. panta 3. punktam.**

[Paraksti]